

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Näyttötutkinnon perusteet

VERHOILIJAMESTARIN ERIKOISAMMATTITUTKINTO 2011

Määräys 28/011/2011

Näyttötutkinnon perusteet

**VERHOILIJAMESTARIN
ERIKOISAMMATTITUTKINTO 2011**

Määräys 28/011/2011

© Opetushallitus ja tekijät

Määräykset ja ohjeet 2011:38

ISBN 978-952-13-4985-0 (nid.)

ISBN 978-952-13-4986-7 (pdf)

ISSN-L 1798-887X

ISSN 1798-887X (painettu)

ISSN 1798-8888 (verkkójulkaisu)

Taitto: Edita Prima Oy

www.oph.fi/julkaisut

Kopijyvä Oy, Espoo 2011

28.11.2011

28/011/2011

Voimassaoloaika: **1.1.2012 alkaen toistaiseksi**

Säännökset, joihin toimivalta määräyksen antamiseen
perustuu:
L 631/98, 13 § 2 mom

Kumooa Opetushallituksen määräyksen
6.11.2001 nro 52/011/2001

Muuttaa Opetushallituksen määräystä
-

VERHOILIJAMESTARIN ERIKOISAMMATTITUTKINNON PERUSTEET

Opetushallitus on päättänyt verhoilijamestarin erikoisammattitutkinnon perusteista, joita on noudatettava 1.1.2012 lukien toistaiseksi. Ennen tämän määräyksen voimaantuloa aloitetut tutkintosuoritukset voidaan saattaa loppuun perusteiden 6.11.2001 nro 52/011/2001 mukaisesti 31.12.2013 mennessä.

Tutkintotoimikunta ja tutkinnon järjestäjä eivät voi jättää noudattamatta tutkinnon perusteita tai poiketa niistä.

Järjestettäessä näyttötutkintoon valmistavaa koulutusta koulutuksen järjestäjä päättää koulutuksen sisällöstä ja järjestämisestä tutkinnon perusteiden mukaisesti. Koulutukseen osallistuvalla tulee osana koulutusta järjestää mahdollisuus suorittaa näyttötutkinto.

Pääjohtaja

Timo Lankinen

Opetusneuvos

Hanna Ketonen

LIITE

Verhoilijamestarin erikoisammattitutkinto 2011

Sisältö

1	Näyttötutkinnot	7
1.1	Näyttötutkintojen järjestäminen	7
1.2	Näyttötutkinnon suorittaminen	7
1.3	Näyttötutkinnon perusteet.....	7
1.4	Henkilökohtaistaminen näyttötutkinnossa	8
1.5	Ammattitaidon arviointi näyttötutkinnossa.....	8
1.6	Todistukset	9
1.7	Näyttötutkintoon valmistava koulutus	9
2	Verhoilijamestarin erikoisammattitutkinnon muodostuminen	10
2.1	Verhoilijamestarin erikoisammattitutkinnossa osoitettu osaaminen.....	10
2.2	Verhoilijamestarin erikoisammattitutkinnon osat ja tutkinnon muodostuminen.....	10
3	Verhoilijamestarin erikoisammattitutkinnossa vaadittava ammattitaito ja arvioinnin perusteet	12
	Ammattitaitovaatimukset, arvioinnin kohteet ja kriteerit.....	12
3.1	Verhoiluyrittäjänä toimiminen	13
	Ammattitaitovaatimukset	13
	Arviointi (arvioinnin kohteet ja kriteerit)	13
	Ammattitaidon osoittamistavat	15
3.2	Ajoneuvoverhoilu.....	16
	Ammattitaitovaatimukset	16
	Arviointi (arvioinnin kohteet ja kriteerit)	16
	Ammattitaidon osoittamistavat	19
3.3	Huonekaluverhoilu	20
	Ammattitaitovaatimukset	20
	Arviointi (arvioinnin kohteet ja kriteerit)	20
	Ammattitaidon osoittamistavat	22
3.4	Malliverhoilu	23
	Ammattitaitovaatimukset	23
	Arviointi (arvioinnin kohteet ja kriteerit)	23
	Ammattitaidon osoittamistavat	25
3.5	Malliverhoilutyön työohjeiden tekeminen.....	26
	Ammattitaitovaatimukset	26
	Arviointi (arvioinnin kohteet ja kriteerit)	26
	Ammattitaidon osoittamistavat	27

3.6 Työssäoppimisen ohjaaminen.....	27
Ammattitaitovaatimukset	27
Arviointi (arvioinnin kohteet ja kriteerit)	27
Ammattitaidon osoittamistavat	29
3.7 Tutkinnon osa ammatti- tai erikoisammattitutkinnosta	29

1 Näyttötutkinnot

1.1 Näyttötutkintojen järjestäminen

Opetushallituksen asettamat, työnantajien, työntekijöiden, opettajien ja tarvittaessa itsenäisten ammatinharjoittajien edustajista koostuvat tutkintotoimikunnat vastaavat näyttötutkintojen järjestämisestä ja valvonnasta sekä antavat tutkintotodistukset. Tutkintotoimikunnat tekevät sopimuksen näyttötutkintojen järjestämisestä koulutuksen järjestäjien ja tarvittaessa muiden yhteisöjen ja säätiöiden kanssa. Näyttötutkintoja ei saa järjestää ilman voimassa olevaa, tutkintotoimikunnan kanssa solmittua järjestämissopimusta.

1.2 Näyttötutkinnon suorittaminen

Näyttötutkinto suoritetaan osoittamalla hyväksytysti tutkinnon perusteissa vaadittu osaaminen tutkintotilaisuuksissa käytännön työssä ja toiminnassa. Jokainen tutkinnon osa on arvioitava erikseen. Arvioinnin tekevät työnantajien, työntekijöiden ja opetusalan edustajat yhdessä. Aloilla, joilla itsenäinen ammatinharjoittaminen on tyypillistä, myös tämä taho otetaan huomioon arvioijien valinnassa. Lopullisen päätöksen arvioinnista tekee tutkintotoimikunta. Tutkintotodistus voidaan antaa, kun kaikki tutkinnon suorittamiseksi määrättyt tutkinnon osat on suoritettu hyväksytysti.

1.3 Näyttötutkinnon perusteet

Tutkinnon perusteissa määritellään tutkintoon kuuluvat osat ja mahdollisesti niistä muodostuvat osaamisalat, tutkinnon muodostuminen, kussakin tutkinnon osassa vaadittava ammattitaito, arvioinnin perusteet (arvioinnin kohteet ja kriteerit) ja ammattitaidon osoittamistavat.

Tutkinnon osa muodostaa ammatin osa-alueen, joka voidaan erottaa luonnollisesta työprosessista itsenäiseksi arvioitavaksi kokonaisuudeksi. Tutkinnon osissa määritellyissä ammattitaitovaatimuksissa keskitytään ammatin ydintoimintoihin, toimintaprosessien hallintaan ja kyseessä olevan alan ammattikäytäntöihin. Niihin sisältyvät myös työelämässä yleisesti tarvittavat taidot, esimerkiksi sosiaaliset valmiudet.

Arvioinnin kohteet ja kriteerit on johdettu ammattitaitovaatimuksista. Arvioinnin kohteilla ilmaistaan ne osaamisen alueet, joihin arvioinnissa kiinnitetään erityistä huomiota. Kohteiden määrittäminen helpottaa myös ammattitaidon ar-

viointia asianomaisesta työtoiminnasta. Arvioinnin tulee kattaa kaikki tutkinnon perusteissa määritellyt arvioinnin kohteet. Arvioinnin kriteerit määrittelevät hyväksyttävän suorituksen laadullisen ja määrällisen tason.

Ammattitaidon osoittamistavat sisältävät tutkinnon suorittamiseen liittyviä tarkentavia ohjeita. Ammattitaito osoitetaan pääsääntöisesti todellisissa työtehtävissä ja toimissa. Ammattitaidon osoittamistavat voivat sisältää mm. ohjeita siitä, kuinka tutkintosuoritusta voidaan tarvittaessa täydentää, jotta kaikki ammattitaitovaatimukset tulevat kattavasti osoitetuiksi.

1.4 Henkilökohtaistaminen näyttötutkinnossa

Henkilökohtaistamisesta Opetushallitus on antanut erillisen määräyksen.

1.5 Ammattitaidon arviointi näyttötutkinnossa

Ammattitaidon arvioinnissa tulee perusteellisesti ja huolellisesti tarkastella sitä, miten tutkinnon suorittaja on osoittanut osaavansa sen, mitä tutkinnon perusteissa ko. tutkinnon osan ammattitaitovaatimuksissa edellytetään. Arvioinnissa käytetään tutkinnon perusteissa määriteltyjä arviointikriteerejä. Arvioinnissa tulee käyttää monipuolisesti erilaisia ja ensisijaisesti laadullisia arviointimenetelmiä. Vain yhden menetelmän käytöllä ei välttämättä saada luotettavaa tulosta. Arvioinnissa otetaan huomioon ala- ja tutkintokohtaiset erityispiirteet tutkinnon perusteiden mukaisesti. Mikäli tutkinnon suorittajalla on luotettavia selvityksiä aikaisemmin osoitetusta osaamisesta, arvioijat arvioivat niiden vastaavuuden näyttötutkinnon perusteiden ammattitaitovaatimuksiin. Arvioijat ehdottavat dokumentin tutkintotoimikunnalle tunnustettavaksi osaksi näyttötutkinnon suoritusta. Lopullisen päätöksen aiemmin osoitetun ja luotettavasti selvitetyn osaamisen tunnustamisesta tekee tutkintotoimikunta.

Ammattitaidon arviointi on prosessi, jossa arviointiaineiston keräämisellä ja arvioinnin dokumentoinnilla on keskeinen merkitys. Työelämän sekä opettajien edustajat tekevät kolmikantaisesti huolellisen ja monipuolisen arvioinnin. Jokaisen tutkinnon suorittajan tulee selvästi saada tietoonsa arvioinnin perusteet. Tutkinnon suorittajalle on annettava mahdollisuus suoritustensa itsearviointiin. Näyttötutkinnon järjestäjä laatii arvioinnin kohteena olevan tutkinnon osan suorittamisesta arviointipöytäkirjan, jonka arvioijat allekirjoittavat. Tutkinnon suorittajalle tämän jälkeen annettava palaute on osa hyvää arviointiprosessia. Lopullisen päätöksen arvioinnista tekee tutkintotoimikunta.

Arvioijat

Tutkinnon suorittajan ammattitaitoa arvioivilla henkilöillä tulee olla hyvä ammattitaito ko. näyttötutkinnon alalta. Tutkintotoimikunta ja näyttötutkinnon järjestäjä sopivat arvioijista näyttötutkintojen järjestämissopimuksessa.

Arvioinnin oikaisu

Tutkinnon suorittaja voi lainsäädännön mukaisena määräaikana pyytää arvioinnin oikaisua tutkintotoimikunnalta, jonka toimialaan ja alueeseen kyseessä oleva tutkinto kuuluu. Kirjallinen oikaisupyyntö osoitetaan tutkintotoimikunnalle. Tutkintotoimikunta voi arvioijia kuultuaan velvoittaa toimittamaan uuden arvioinnin. Arviointia koskevasta oikaisuvaatimuksesta annettuun tutkintotoimikunnan päätökseen ei voi hakea muutosta valittamalla.

1.6 Todistukset

Tutkintotodistuksen ja todistuksen tutkinnon osan tai osien suorittamisesta antaa tutkintotoimikunta. Todistuksen valmistavaan koulutukseen osallistumisesta antaa koulutuksen järjestäjä. Opetushallitus on antanut määräyksen todistuksiin merkittävistä tiedoista.

Näyttötutkinnon osan tai osien suorittamisesta annetaan todistus silloin, kun näyttötutkintoon osallistuva sitä pyytää. Tutkintotodistuksen ja myös todistuksen tutkinnon osan tai osien suorittamisesta allekirjoittavat tutkintotoimikunnan edustaja ja näyttötutkinnon järjestäjän edustaja.

Opetushallituksen hyväksymään ammattikirjaan tehty merkintä näyttötutkinnon suorittamisesta on tutkintotodistukseen rinnastettava todistus näyttötutkinnon suorittamisesta. Näyttötutkinnon järjestäjä hankkii ja allekirjoittaa ammattikirjan. Ammattikirja on näyttötutkinnon suorittajalle maksullinen.

1.7 Näyttötutkintoon valmistava koulutus

Näyttötutkintoihin osallistumiselle ei voida asettaa koulutukseen osallistumista koskevia ennakkoehtoja. Pääsääntöisesti tutkinnot suoritetaan kuitenkin valmistavan koulutuksen yhteydessä. Koulutuksen järjestäjä päättää näyttötutkintoon valmistavan koulutuksen sisällöstä ja järjestämisestä tutkinnon perusteiden mukaisesti. Koulutus ja tutkintotilaisuudet on jäsennettävä tutkinnon osien mukaisesti. Näyttötutkintoon valmistavaan koulutukseen osallistuvalla tulee osana koulutusta järjestää mahdollisuus osallistua tutkintotilaisuuksiin ja suorittaa näyttötutkinto.

2 Verhoilijamestarin erikoisammattitutkinnon muodostuminen

2.1 Verhoilijamestarin erikoisammattitutkinnossa osoitettu osaaminen

Verhoilijamestarin erikoisammattitutkinnon suorittanut on erittäin kokenut verhoilualan ammattilainen. Verhoilijamestarin tutkinnon suorittanut tekee töitä teollisuuden toimintaympäristöissä tai yrittäjänä tai verhoiluyrityksen työntekijänä. Tutkinnon suorittajalla on valmiudet toimia itsenäisesti, ja hänen työtehtäviensä edellyttävät vahvaa verhoilualan osaamista.

Verhoilijamestarin erikoisammattitutkintoa suorittaessaan tutkinnon suorittaja osoittaa hallitsevansa valitsemansa osaamisalan verhoilutyöt edellä kuvatun vaatimustason mukaisesti.

Tutkinnon suorittamista henkilökohtaistettaessa tutkintosuoritukset suunnitellaan ja toteutetaan ottaen huomioon tehtävälle ominaiset piirteet. Pakollisten tutkinnon osien lisäksi tutkinnon suorittaja hallitsee yhden valinnaisen tutkinnon osan edellyttämän osaamisen.

2.2 Verhoilijamestarin erikoisammattitutkinnon osat ja tutkinnon muodostuminen

Verhoilijamestarin erikoisammattitutkinnossa on kaksi osaamisalaa, josta tutkinnon suorittaja valitsee toisen.

Osaamisalat ovat

1. Verhoilijamestarin työt
2. Malliverhoilijamestarin työt.

Verhoilijamestarin erikoisammattitutkinto	
Osaamisala:	Osaamisala:
Verhoilijamestarin työt	Malliverhoilijamestarin työt
Pakolliset tutkinnon osat: 3.1 Verhoiluyrittäjänä toimiminen 3.2 Ajoneuvoverhoilu TAI 3.3 Huonekaluverhoilu	Pakolliset tutkinnon osat: 3.4 Malliverhoilu 3.5 Malliverhoilun työohjeiden ja kaavojen valmistus
Kaikille valinnaiset tutkinnon osat, joista tutkinnon suorittaja valitsee yhden:	
3.6 Työssä oppimisen ohjaaminen 3.7 Tutkinnon osa ammatti- tai erikoisammattitutkinnosta	

Tutkinto muodostuu kahdesta osaamisalan pakollisesta osasta ja yhdestä kaikille valinnaisesta osasta. Tutkinto on valmis, kun kaikki kolme tutkinnon osaa on suoritettu hyväksytysti.

Verhoiluyrittäjä valitsee pakollisista verhoiltavista kohteista joko ajoneuvoverhoilun tai huonekaluverhoilun.

3 Verhoilijamestarin erikoisammattitutkinnossa vaadittava ammattitaito ja arvioinnin perusteet

Tutkinnon perusteissa vaadittu ammattitaito osoitetaan tutkintotoimikunnan hyväksymän verhoilijamestarin erikoisammattitutkinnon järjestämissuunnitelman perusteella henkilökohtaistetuissa tutkintotilaisuuksissa aidossa toiminnassa, jolloin tutkinnon suorittaja osoittaa kattavasti tutkinnon perusteiden edellyttämän ammatillisen osaamisen.

Tutkintotilaisuuksissa tutkinnon suorittaja osoittaa valmiuksia ja kykyä soveltaa osaamistaan vaihtelevissa tilanteissa ja toimintaympäristöissä. Hän myös osoittaa kykynsä kokemusten arviointiin ja kokemuksista oppimiseen, toimintatapojen uudelleenajatteluun ja uusien toimintatapojen käyttöönottoon.

Arvioijat, jotka on perehdytetty arviointitehtävään, arvioivat tutkinnon suorittajan ammattitaidon tutkintotilaisuuksissa. Tutkinnon suorittajalle on annettava mahdollisuus suoritustensa itsearviointiin. Arvioijat arvioivat ja dokumentoivat tutkinnon suorittajan osoittaman osaamisen tutkinnon ammattitaitovaatimusten, arvioinnin kohteiden ja kriteerien mukaisesti. Tutkinnon suorittajalle annettava palaute arvioinnista on osa hyvää arviointiprosessia. Palaute voidaan antaa tutkinnon suorittajalle esimerkiksi arviointiesityksen tekemisen jälkeen.

Tutkinnon suorittajalle voidaan antaa mahdollisuus täydentää tutkintosuorituksiaan suullisesti. Arvioijat kirjaavat keskustelun aikana tehdyt havainnot arviointilomakkeeseen. Näin varmistetaan tutkintosuoritusten kattavuus ja arvioinnin luotettavuus. Tämä mahdollisuus voidaan järjestää tutkinnon osan suorittamisen yhteydessä tai sitten kun kaikki tutkinnon osien suoritukset on tehty.

Verhoilijamestarin erikoisammattitutkinto arvioidaan tutkinnon osa kerrallaan niin, että tutkinnon suorittajan ammattitaitoa verrataan tutkinnon osan ammattitaitovaatimukseen. Kolmikantainen arvioijaryhmä tekee tutkinnon osan kirjallisen arviointiesityksen tutkintotoimikunnalle sen jälkeen, kun tutkintosuoritukset on tehty kattavasti, luotettavasti ja tutkinnon perusteiden mukaisesti. Kolmikantaisen arvioijaryhmän jäsenet edustavat työnantajia, työntekijöitä ja opettajia.

Ammattitaitovaatimukset, arvioinnin kohteet ja kriteerit

Tutkinnon osan työelämän tehtävä- ja taitoalueista muodostetut ammattitaitovaatimukset määritellään seuraavilla sivuilla **lihavoidulla tekstillä**. Sen alla

ovat ammattitaito-vaatimuksesta johdetut arvioinnin kohteet vasemman puolen sarakkeessa. Arvioinnin kohteet ilmaisevat ne ammattitaidon kannalta keskeiset osaamisalueet, joihin arvioinnissa kiinnitetään erityisesti huomiota. Oikealla puolella olevaan sarakkeeseen on kirjoitettu arvioinnin kriteerit, jotka määrittelevät hyväksyttävän suorituksen laadullisen ja määrällisen tason. Näiden perusteella arvioidaan tutkintosuorituksen hyväksyminen.

Arvioinnin kohteiden ja kriteerien alla kuvataan ne ammattitaidon osoittamistavat, joilla tutkinnon suorittaja osoittaa ammattitaitonsa ja joista arvioijat hänen tutkintosuorituksensa arvioivat.

3.1 Verhoiluyrittäjänä toimiminen

Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon osan ammattitaitovaatimukset ovat:

Tutkinnon suorittaja osaa

- tehdä liikeideasta taloudellisesti kannattavaa liiketoimintaa
- verkostoitua
- seurata yritystoimintaansa
- perehdyttää työntekijän
- huolehtia työhyvinvoinnista.

Arviointi (arvioinnin kohteet ja kriteerit)

Tutkinnon suorittaja osaa tehdä liikeideasta taloudellisesti kannattavaa liiketoimintaa.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Liiketoiminnan kehittäminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • arvioi ja kehittää valmiuksiaan toimia yrittäjänä • kartoittaa verhoilualan erityispiirteitä, mahdollisuuksia ja riskejä yritystoiminnassa • kehittää yrityksen toimintaa, toiminnan laatua ja kannattavuutta ja elinkelpoisuutta asettaen selkeitä tavoitteita ja varaa niihin resurssit • tulkitsee yrityksen tilinpäätöstä ymmärtäen toiminnan voitollisuuden tai tappion • muuttaa tarvittaessa toimintaansa toimintaympäristössä, markkinoilla, kilpailutilanteessa ja asiakaskunnassa tapahtuneiden muutosten mukaisesti • hoitaa yrittäjänä toimimisen vastuut ja velvollisuudet, kuten verot, eläkemaksut ja vakuutukset

	<ul style="list-style-type: none"> • hyödyntää asiantuntijapalveluita oman yrityksensä verotus- ja vakuutusasioissa sekä talouden hallinnassa • organisoii sopimansa työkokonaisuuden toteutuksen siten, että työntekijät ja/tai yhteistyökumppanit toimivat oman ydinosaamisalansa mukaisesti saumattomasti ja kustannustehokkaasti • kykenee muuttuvissa tilanteissa tekemään työprosessin jatkuvuuden kannalta tarvittavat ratkaisut • ottaa huomioon työprosessiin vaikuttavat inhimilliset tekijät.
Tutkinnon suorittaja osaa verkostoitua.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Verkostoituminen	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none"> • hankkii yhteistyökumppanit projekteihin, jotka vaativat joko verhoilijoiden yhteistyötä tai monialaista osaamista • ennakoii verhoilutyön tarpeet • organisoii verhoilun työjärjestykset.
Asiakaspalvelu ja laadun kehittäminen	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none"> • selvittää ja kuvailee verhoilutyöhön perehtymättömälle asiakkaalle verhoiltavan tuotteen valmistusprosessin • kertoo tuotteen verhoiluprosessin englannin kielellä • toimii kuluttajavalistajana verhoilutyöhön liittyen • antaa asiakkaalle alustavat kustannusarviot verhoilutyöstä vaihtoehtoisilla toteutustavoilla • kerää palautetta ja hyödyntää sitä toiminnassaan.
Tutkinnon suorittaja osaa seurata yritystoimintaansa.	
Urakkalaskenta	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none"> • suoriutuu erilaisten verhoiluprojektien urakkalaskennasta alalla vallitsevan kustannustason mukaan kilpailukykyisesti • kilpailuttaa mahdolliset alihankkijat selkeän ja yksiselitteisen tarjouspyynnön pohjalta.
Seuranta	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none"> • dokumentoi toteutuneen projektin vaiheet kaikkine kustannuksineen ja vertaa niitä tarjoukseen ja toteutuneeseen laskutukseen • hoitaa jälkimarkkinoinnin luoden täten jatkuvuutta yksittäisille asiakassuhteille ja tulokselliselle liiketoiminnalle.
Tutkinnon suorittaja osaa perehdyttää työntekijän.	
Ammattitaidon osaamisen siirtäminen	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none"> • perehdyttää työntekijän tai työssä oppijan yritykseen ja sen toimintaan • arvioi työntekijöiden tai työssä oppijan ammattitaitoa ja ohjaa tarvittaessa työntekijää oman ammattialansa koulutukseen

	<ul style="list-style-type: none"> • kannustaa ja ohjaa työntekijää tai työssäoppijaa sitoutumaan omaan työhönsä, yritykseen ja asiakkaisiin • päättää työnjaosta ja järjestee työt tarkoituksenmukaisesti • arvioi ja kehittää omia esimiestaitojaan • arvioi ja noudattaa työnantajavelvoitteita henkilöstösuunnittelussa.
Tutkinnon suorittaja osaa huolehtia työhyvinvoinnista.	
Työhyvinvoinnin ylläpitäminen	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none"> • hallitsee ajankäytön ottaen huomioon fyysiseen, henkiseen ja sosiaaliseen hyvinvointiin vaikuttavia tekijöitä, kuten työaika, vapaa-aika ja loma • huolehtii omasta ja mahdollisen henkilöstönsä jaksamisesta ja hyvinvoinnista sekä tunnistaa siihen vaikuttavia tekijöitä ja riskejä • arvioi ja kehittää suunnitelmallisesti omaa ja mahdollisen työyhteisön tai henkilöstön työmotivaatiota, ammattitaitoa sekä yrittäjätaitojaan.

Ammattitaidon osoittamistavat

Tutkinnon suorittaja osoittaa ammattitaitonsa kehittäessään tai laatiessaan yritykselleen liikeidean ja liiketoimintasuunnitelman. Tässä tutkinnon osassa tutkinnon suorittajalla tarkoitetaan lähinnä **verhoiluyrittäjää tai verhoiluyrittäjäksi aikovaa**, joka toimii yksin tai verkostoituneena muiden yrittäjien ja alan ammattilaisten kanssa. Hän työskentelee joko toisen palveluksessa tai yrittäjänä.

Alan asiantuntijat arvioivat tutkinnon suorittajan toiminnan suhteessa tutkinnon osan ammattitaitovaatimukseen sekä arvioinnin kohteisiin ja kriteereihin ottaen huomioon hänelle laaditun tutkinnon suorittamista koskevan suunnitelman. Arvioinnit kirjataan arviointilomakkeille.

Tutkinnon suorittaja voi mahdollisesti täydentää tutkintosuorituksiaan työn suunnitteluvaiheeseen liittyvillä, sen aikana itse tuottamallaan perustelluilla muilla dokumenteilla, jotka arvioituna liitetään arviointiaineistoon.

Verhoiluyrittäjä

Tutkinnon suorittaja laatii portfolion muodossa selvityksen jostakin verhoilu-alan osaamista vaatineesta projektista, johon osallistuu tai on juuri ollut osallisena. Verhoilijan lisäksi mukana on useampia osapuolia ja yhteistyökumppaneita. Portfoliossa tulee käydä ilmi projektin etenemisen yksityiskohdat ja ajankohdat sekä muut havainnollistavat selvitykset. Selvitykseen liitetään esimerkiksi tarjouspyynnöt, urakkalaskelmat, tarjousasiakirjat, tilausvahvistukset ja työaikaseurantaa. Urakkalaskelmassa arvioituja kuluja verrataan toteutuneeseen ja selvitetään projektin lopullinen tulos.

Tutkinnon suorittaja osoittaa osaavansa esimiestaitoja ohjaamalla työntekijöitä tai tekijää tai työssäoppijaa ja organisoimalla työskentelyä.

TAI VAIHTOEHTOISESTI

Verhoilualan yrittäjäksi aikova

Tutkinnon suorittaja laatii yritykselle liiketoimintasuunnitelman ja hankkii yrityksen perustamiseen tarvittavat asiakirjat, selvittää aloittavan yrittäjän rahoitukseen, verkostoitumiseen ja asiakaspalveluun liittyviä asioita sekä laatii verhoilualan yrityksen investointisuunnitelman ja perustamissuunnitelman.

3.2 Ajoneuvoverhoilu

Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon osan ammattitaitovaatimukset ovat:

Tutkinnon suorittaja osaa

- työskennellä turvallisesti
- suunnitella ajoneuvoverhoilun työkokonaisuuden
- tehdä ajoneuvon eristykset
- valmistaa ajoneuvojen vaneroinnit
- asentaa ajoneuvoihin matot
- tehdä ajoneuvojen pehmeät katto- ja seinäverhoilut
- verhoilla ajoneuvojen penkit ja patjat
- verhoilla turvallisesti ja vastuullisesti.
- työskennellä työ- ja tuoteturvallisuus huomioiden.

Arviointi (arvioinnin kohteet ja kriteerit)

Tutkinnon suorittaja osaa työskennellä turvallisesti.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Työturvallisuus	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none"> • tekee mahdolliset purkutyöt ja muut valmistelut siten, että työpiste on mahdollisimman esteetön ja työn kannalta tarkoituksenmukainen • luo turvallisen ja viihtyisän työympäristön • käyttää työskennellessään kulloinkin tarvittavia suojaimia ja apuvälineitä • hyödyntää työturvallisuutta parantavaa ongelmaratkaisutaitoaan muuttuvissa tilanteissa ja ympäristöissä • noudattaa työturvallisuusmääräyksiä.

Tutkinnon suorittaja osaa suunnitella ajoneuvoverhoilun työkokonaisuuden.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Työn suunnittelu	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • suunnittelee ja neuvottelee asiakkaan kanssa tehtävästä ajoneuvo-verhoilusta kokonaisuutena • arvioi työn suorittamiseen tarvittavan ajan • laskee materiaalimenekin ja työkustannukset • määrittelee muiden asiantuntijoiden tarpeen kokonaisuudessa • suunnittelee ja sopii yhteistyöstä muiden alan ammattilaisten kanssa mm. sähkö- ja lasitustöissä • ratkaisee ammattimaisesti työn edetessä tulevat ongelmat • informoi välittömästi asiakasta mahdollisista muutoksista ja sopii muutosten seurauksista • tuntee ajoneuvoverhoilua koskevan lain määräykset ja toimii niiden mukaisesti • huomioi työssään kestävän kehityksen ja ympäristöseikat.
Tutkinnon suorittaja osaa tehdä ajoneuvon eristykset.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Eristäminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • ääni- ja lämpöeristää kohteena olevan ajoneuvon käyttäen oikeita työtapoja ja materiaaleja • työskentelee ammattilaisen tehokkuudella.
Tutkinnon suorittaja osaa valmistaa ajoneuvojen vaneroinnit.	
Vanerointi	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tekee vaneroinnin kaavoituksen • valitsee materiaalit käyttötarkoituksen ja ympäristön mukaan • tekee ajoneuvon lattia- ja seinävaneroinnin siten, että käyttö- ja laatuvaatimukset täyttyvät • työskentelee ammattilaisen tehokkuudella.
Tutkinnon suorittaja osaa asentaa ajoneuvoihin matot.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Ajoneuvon mattotyöt	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • kaavoittaa matot tiloihin sopivalla tavalla • tekee ajoneuvon lattiapintojen mattotyön valiten materiaalit ja työmenetelmät käyttötarkoituksen ja ympäristön mukaan • verhoilee lattiakonsolit, tavaratilojen lattiat ja muut yksityiskohdat tarkoituksenmukaisesti, työkokonaisuuden ja asennusjärjestyksen huomioiden • työskentelee ammattilaisen tehokkuudella.

Tutkinnon suorittaja osaa tehdä ajoneuvojen pehmeät katto- ja seinäverhoilut.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Katto- ja seinäverhoilu	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tekee kaavat katto- ja seinäverhoiluja varten • valmistaa ajoneuvon seiiniin ja kattoon tulevat erilaiset pehmeiden materiaalien pintaverhoilut alan laatuvaatimukset huomioiden • asentaa valmistetut tai verhoillut osat mittatarkasti ajoneuvoon käyttäen oikeita kiinnitystapoja ja materiaaleja ajoneuvon käyttö-tarkoituksen huomioiden • huomioi materiaaleja valitessaan mahdollisuuksien mukaan kestä-vän kehityksen ja ympäristöseikat • verhoilee kojelaudat, aurinkolipat, säilytystilat, irtorakenteet ja muut yksityiskohdat tarkoituksenmukaisessa järjestyksessä verhoi-lukokonaisuuden ja asennusjärjestyksen huomioiden • käyttää työskennellessään monipuolisesti työhön tarkoitettua työvälineistöä • käyttää työtapoja ja materiaaleja, jotka soveltuvat kyseisen työn suorittamiseen huomioiden kohteen iän, arvon ja asiakkaan toiveet.
Tutkinnon suorittaja osaa verhoilla ajoneuvojen penkit ja patjat.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Penkkien ja patjojen verhoilu	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • valmistaa ja korjaa ajoneuvojen istuimissa ja selkänojissa olevat jousitukset ja muut pehmustuksen pohjustukset • huomioi työssään jatkotyöskentelyn vaatimukset ja ajoneuvon kokonaisuuden • valmistaa ja korjaa ajoneuvojen penkkien ja patjojen pehmustuksia tulevan pintaverhoilun vaatimusten mukaan • kaavoittaa verhoiltavan tuotteen siten, että syntyneillä kaavoilla voidaan valmistaa sarjana vastaavia verhoiluja • tekee materiaalivalinnat yksilöllisesti kohteeseen huomioiden ajoneuvon tai siihen verhoiltavan erillisen osan historian, käyttötär-koituksen, kestäväen kehityksen ja ympäristövaatimukset.
Tutkinnon suorittaja osaa työskennellä työ- ja tuoteturvallisuus huomioiden.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Työturvallisuus ja ergonomia	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • noudattaa ergonomian vaatimuksia ja työturvallisuusmääräyksiä työskennellessään verhoilutyössä • luo turvallisen ja viihtyisän työympäristön • ohjaa muita toimimaan turvallisesti ja ergonomisesti oikein.

<p>Tuoteturvallisuus ja kuluttajansuoja</p>	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • toimii verhoilutyössä sekä markkinoinnissa kuluttajan oikeudet huomioiden sekä täyttää tuotteen valmistajan ja markkinoijan velvollisuudet • noudattaa kuluttajansuojaa sekä tuoteturvallisuutta ja tuotevastuuta koskevia keskeisiä säädöksiä ja määräyksiä verhoilutyössä ja markkinoinnissa.
---	--

Ammattitaidon osoittamistavat

Tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa verhoilemalla ajoneuvoja. Hän osoittaa riittävän ammattitaitonsa valmistamalla seuraavat viisi työtä:

- Valmistaa tai korjaa joko auton tavaratilan tai vastaavan ääni- ja lämpöeristyksen tai ajoneuvon moottoritilan äänieristyksen.
- Valmistaa itse kaavoittaen ajoneuvon seinien, katon tai lattian vaneroinnin käyttäen materiaalina vaneria, muovia tai kovaa huopaa.
- Valmistaa joko kiinteät lattiamatot ajoneuvon matkustamoon, kantatut irtomatot ajoneuvon lattian muotojen mukaan tai kuramatot tavarankuljetusajoneuvoon.
- Valmistaa paikalleen asentaen joko ajoneuvon kattoverhoilun ja ajoneuvon seinäverhoilun tai ajoneuvon sufletin.
- Pehmustaa ja verhoilee ajoneuvon penkkejä tai patjoja käyttäen erilaisia ompelusaumoja, sisäänottoja, laskospiiputuksia, syvänapitusta, lokerointeja tai saranointeja. Valmistaa joko vanhan ajoneuvon penkin ja selkänojan käyttäen alkuperäisen kaltaisia materiaaleja, nykyaikaisen ajoneuvon penkin ja selkänojan tai veneen tai matkailuauton patjaston kaavoittaen sen ajoneuvon muotojen mukaan.

Alan asiantuntijat arvioivat tutkinnon suorittajan toiminnan suhteessa tutkinnon osan ammattitaitovaatimukseen sekä arvioinnin kohteisiin ja kriteereihin ottaen huomioon hänelle laaditun tutkinnon suorittamista koskevan suunnitelman. Arvioinnit kirjataan arviointilomakkeille.

Tutkinnon suorittaja voi mahdollisesti täydentää tutkintosuorituksiaan työn suunnitteluvaiheeseen liittyvillä, sen aikana itse tuottamallaan perustelluilla muilla dokumenteilla, jotka arvioituina liitetään arviointiaineistoon.

3.3 Huonekaluverhoilu

Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon osan ammattitaitovaatimukset ovat:

Tutkinnon suorittaja osaa

- tehdä verhoiltavan huonekalun työprosessista ennakkosuunnitelman
- tehdä verhoilun runkotyöt
- valita verhoilumateriaalit ja verhoilla huonekalun
- työskennellä vastuullisesti.

Arviointi (arvioinnin kohteet ja kriteerit)

Tutkinnon suorittaja osaa tehdä verhoiltavan huonekalun työprosessista ennakkosuunnitelman.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Työn suunnittelu	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none"> • tekee materiaali- ja ajankäyttösuunnitelman verhoilutyöprosessille • tekee laskelmat kustannuksista • kykenee muuttuvissa tilanteissa tekemään työprosessin jatkuvuuden kannalta tarvittavat ratkaisut • ottaa huomioon työprosessiin vaikuttavat inhimilliset tekijät • työskentelee kestävän kehityksen ja ympäristön huomioiden • suunnittelee työt asiakkaan toiveet huomioiden • informoi asiakasta mahdollisista muutoksista ja sopii muutosten seurauksista • organisoii työn ja kykenee tarvittaessa ohjeistamaan työryhmää.
Tutkinnon suorittaja osaa tehdä verhoilun runkotyöt.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Purkutyön tekeminen tai uuden huonekalurungon tarkistus	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none"> • purkaa vanhan huonekalun verhoilun arvioiden vanhojen materiaalien hyödyntämismahdollisuuden ja rungon korjaustarpeen tai tarkistaa ja valmistelee uuden rungon verhoilua varten • huomioi taloudellisuuden ja asiakkaan toiveet • lajittelee purkutyön jätteet.
Verhoilurungon korjaus- ja muutostyöt tai uuden verhoilurungon esikokoaminen	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none"> • käyttää työskennellessään monipuolisesti työhön tarkoitettua työvälineistöä • käyttää työtapoja ja materiaaleja, jotka soveltuvat kyseisen työn suorittamiseen huomioiden huonekalun iän, arvon ja asiakkaan toiveet • tekee verhoiltavalle huonekalulle tarpeelliset korjaus- ja muutostyöt ottaen huomioon huonekalun keston ja käyttötarkoituksen

	<ul style="list-style-type: none"> • huomioi pehmustukseen ja päällystykseen vaikuttavat tekijät mahdollisten muutostöiden yhteydessä • huomioi käyttämiensä materiaalien käyttöturvallisuuden • käyttää työskennellessään tarvittavia suojaimia ja noudattaa turvallisia työtapoja.
Tutkinnon suorittaja osaa valita verhoilumateriaalit ja verhoilla huonekalun.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Pehmusteiden valinta ja pehmustustyöt	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tekee pehmustevalinnat huonekalun käyttöympäristön ja tarkoituksen mukaan sekä hyödyntää vanhaa pehmustusta mahdollisuuksien mukaan • käyttää monipuolisesti huonekalujen pehmustustyöhön soveltuvia työvälineitä • käyttää työtapoja, jotka soveltuvat kyseiselle huonekalulle huomioiden huonekalun iän, tyylin, arvon sekä asiakkaan toivomukset • pehmustaa huonekalun siten, että se tukee kaikilta osin myös päällystystyötä, esimerkiksi pehmustaa huonekalun selkäosan syvänapitusta ajatellen • tekee työn laadultaan, kestävyydeltään ja mitoitukseltaan moitteettomasti • huomioi työskennellessään työergonomian ja työturvallisuuden.
Verhoilumateriaalin valinta ja päällystystyöt	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • valitsee asiakkaan kanssa kyseisen verhoilutyön tyyliin ja luonteeseen sekä käyttötarkoitukseen soveltuvan verhoilukankaan • mitoittaa ja kaavoittaa päällysmateriaalin huonekalun iän, tyylin, keston ja käyttötarkoituksen huomioiden • leikkaa päällysmateriaalit materiaalin kuvioinnin ja muut erityispiirteet huomioiden • ompelee saumat koneella valiten oikean saumarakenteen, tikin pituuden ja langat ommeltavan materiaalin ja verhoiltavan tuotteen käyttötarkoituksen mukaan • kiinnittää päällysmateriaalit valiten sopivan kiinnitystavan verhoiltavan kohteen mukaan • osoittaa päällystystyössä hallitsevansa verhoilun erikoistekniikoita, kuten syvänapituksen tai piiputuksien tekemisen.
Viimeistely ja asennustyöt	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • viimeistelee työn asiakkaalle luovutettavaksi • kokoaa ja asentaa tarvittaessa verhoiltavan huonekalun asiakkaan luona.

Tutkinnon suorittaja osaa työskennellä vastuullisesti.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Tuoteturvallisuus ja kuluttajansuoja	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • toimii verhoilutyössä sekä markkinoinnissa kuluttajan oikeudet huomioiden sekä täyttää tuotteen valmistajan ja markkinoijan velvollisuudet • noudattaa kuluttajansuojaa sekä tuoteturvallisuutta ja tuotevastuuta koskevia keskeisiä säädöksiä ja määräyksiä verhoilutyössä ja markkinoinnissa.
Kestävä kehitys	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • toimii suunnittelussa, materiaalien hankinnassa, tuotannossa ja muussa toiminnassa ympäristöasiat huomioiden • käyttää ympäristömyönteisiä työ- ja toimintatapoja sekä kestäviä tai mahdollisuuksien mukaan kierrätettäviä materiaaleja • toimii luonnonvaroja tai luonnonmateriaaleja käyttäessään siten, että huomioi luontoon ja ympäristöön kohdistuvat vaikutukset • toimii jätteiden ja käytöstä poistettavien materiaalien ja tarvikkeiden lajittelussa, kierrättämisessä ja hävittämisessä säädösten mukaisesti • lajittelee syntyneet jätteet asianmukaisesti sekä ohjaa muita asianmukaiseen jätteiden käsittelyyn • järjestää käytöstä poistettavien materiaalien kierrätyksen ja uusiokäytön.

Ammattitaidon osoittamistavat

Tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa verhoilemalla raskaan, yliverhoiltavan huonekalun rungosta valmiin huonekalun. Hän voi tehdä verhoilutyön joko uuteen tai vanhaan huonekalurunkoon.

Vanhaa huonekalurunkoa verhoiltaessa tutkinnon suorittaja korjaa ja verhoilee tuotteen valmiiksi asiakkaan toiveiden mukaan. Huonekalun tulee olla raskas, yliverhoiltu kaluste, jonka pehmustus- ja päällystystyössä on käytetty verhoilun erikoistekniikoita. Huonekalun istuimen ja selkänojan tulee olla jousitettu siten, että istuimen etureuna on joustava.

Uutta huonekalua verhoiltaessa tutkinnon suorittaja tekee uuden tuotteen rungosta valmiiksi istuinhuonekaluksi. Huonekalun tulee olla raskas, yliverhoiltu kokonaisuus, jossa on erilaisia saumarakenteita. Huonekalun päällystys tehdään nahalla, ja verhoilutyöhön sisältyy verhoilun erikoistekniikoita.

Alan asiantuntijat arvioivat tutkinnon suorittajan toiminnan suhteessa tutkinnon osan ammattitaitovaatimukseen sekä arvioinnin kohteisiin ja kriteereihin ottaen huomioon hänelle laaditun tutkinnon suorittamista koskevan suunnitelman. Arvioinnit kirjataan arviointilomakkeille.

Tutkinnon suorittaja voi mahdollisesti täydentää tutkintosuorituksiaan työn suunnitteluvaiheeseen liittyvillä, sen aikana itse tuottamallaan perustelluilla muilla dokumenteilla, jotka arvioituna liitetään arviointiaineistoon.

3.4 Malliverhoilu

Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon osan ammattitaitovaatimukset ovat:

Tutkinnon suorittaja osaa

- tulkita huonekalupiirustuksia
- valmistaa mallihuonekalun
- kehittää osaamistaan ja opastaa muita.

Arviointi (arvioinnin kohteet ja kriteerit)

Tutkinnon suorittaja osaa tulkita huonekalupiirustuksia.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Huonekalupiirustuksen tai uuden tuotteen tilauksen tulkitseminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tulkitsee suunnittelijan tai arkkitehdin tekemiä huonekalupiirustuksia tai ulkopuolisen asiakkaan tekemän tilauksen mallihuonekalusta • suunnittelee ja kokeilee tarkoituksenmukaisia työmenetelmiä yhteistyössä suunnittelijan ja työnjohdon kanssa • käyttää materiaali- ja verhoilutekniikkaosaamistaan rakentavasti uusien näkökulmien avaamiseen • hakee ja etsii vaihtoehtoisia työtapoja • tuntee työympäristönsä tuotannolliset mahdollisuudet • neuvottelee alan englanninkielistä sanastoa käyttäen piirustuksista ja tilauksista • arvioi ja kehittää työvälineitä ja työmenetelmiä laadun, tuottavuuden, toimivuuden ja turvallisuuden parantamiseksi.
Työympäristön tuntemus	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • työskentelee yhteistyössä suunnittelijan ja työnjohdon kanssa • pystyy neuvottelutilanteissa selkeään ilmaisuun ja perusteluihin ehdotuksiin

	<ul style="list-style-type: none"> • toimii jätteiden ja käytöstä poistettavien materiaalien ja tarvikkeiden lajittelussa, kierrättämisessä ja hävittämisessä säädösten mukaisesti • ohjaa osaltaan ja esimerkillään muita asianmukaiseen jätteiden käsittelyyn • noudattaa ergonomian vaatimuksia ja työturvallisuusmääräyksiä • luo turvallisen ja viihtyisän työympäristön.
Tutkinnon suorittaja osaa valmistaa mallihuonekalun.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Pehmustamisen suunnittelu	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none"> • tarkistaa verhoilurungon aloittaessaan pehmusteiden suunnittelua • valmistelee rungon pehmustusta ja päällystystä varten • valitsee verhoilurunkoon käyttötarkoituksen mukaiset pohjajoustomateriaalit • mitoittaa pohjajoustopaikat • tekee muistiinpanot kiinnitysohjeita varten • kiinnittää pohjajoustopaikat.
Pehmustaminen	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none"> • tekee pehmustuksen harkiten materiaalivalintoja ja kiinnitystapoja • tekee lopullisen päätöksen huonekalumallin pehmustustavasta kuullen suunnittelijaa ja työn johtoa • valmistaa tuotteen pehmustuksen valmiiksi ja tekee pehmustekaavat tarvittavine merkintöineen • tekee pintavanujen kaavat ja valmistaa huonekalun pintapehmustuksen • keskustelee työstä ja valmistuksen työtavoista sekä materiaaleista suunnittelijan ja muiden verhoilijoiden kanssa.
Päällystysten suunnittelu ja valmistus	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none"> • tekee päällystystyön suunnittelijan piirustusten, kokeilujen ja yhteisten suunnitelmien mukaan • kaavoittaa suorat osat mitoittamalla ja kaarevat osat apukankaalla • valmistaa päällystekaavat • leikkaa kankaat ja ompelee ne kokonaisuudeksi • päällystää lopullisen mallihuonekalun • tekee tarvittavat muutokset kaavoihin työn valmistumisen jälkeen.
Tutkinnon suorittaja osaa kehittää osaamistaan ja opastaa muita.	
Työnopastaminen	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none"> • opastaa työyhteisön jäseniä työtehtäviin ja välittää työhön liittyvää hiljaista tietoa • jakaa oman asiantuntemuksensa työyhteisön käyttöön • kannustaa opastettavia uuden oppimiseen ja kiittää edistymisestä.

<p>Oman työn ja osaamisen suunnittelu, seuranta ja kehittäminen</p>	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • kehittää pitkäjänteisesti ja aikatauluttaen omaa työtään ja osaamistaan yhdessä esimiehensä kanssa • ilmaisee itseään neuvottelutilanteissa selkeästi ja perustelee ehdotuksensa • arvostaa omaa työtään ja tuo myönteisesti esille oman osaamisensa • kerää aktiivisesti palautetta omasta toiminnastaan.
---	---

Ammattitaidon osoittamistavat

Tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa valmistamalla suunnittelijan piirustusten ja yhdessä tehtyjen suunnitelmien pohjalta raskaan yliverhoillun mallihuonekalun teolliseen tuotantoon soveltuvaksi. Tutkinnon suorittaja voi osoittaa osaavansa teolliseen tuotantoon tarkoitetun huonekalun syvänapituksen verhoilun erillisellä työkokonaisuudella.

Alan asiantuntijat arvioivat tutkinnon suorittajan toiminnan suhteessa tutkinnon osan ammattitaitovaatimukseen sekä arvioinnin kohteisiin ja kriteereihin ottaen huomioon hänelle laaditun tutkinnon suorittamista koskevan suunnitelman. Arvioinnit kirjataan arviointilomakkeille.

Tutkinnon suorittaja voi mahdollisesti täydentää tutkintosuorituksiaan työn suunnitteluvaiheeseen liittyvillä, sen aikana itse tuottamallaan perustelluilla muilla dokumenteilla, jotka arvioituina liitetään arviointiaineistoon.

3.5 Malliverhoilutyön työohjeiden tekeminen

Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon osan ammattitaitovaatimukset ovat:

Tutkinnon suorittaja osaa

- tehdä työohjeet huonekalujen teolliseen valmistukseen tai
- digitoida eri työvaiheiden kaavat tietokoneelle sekä
- määrittellä ja laskea mallituotteen materiaalmäärät ja materiaalikustannukset.

Arviointi (arvioinnin kohteet ja kriteerit)

JOKO	
Tutkinnon suorittaja osaa tehdä työohjeet huonekalujen teolliseen valmistukseen.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Työjärjestys	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none"> • tekee suunnitelman huonekalun verhoilutyön työvaiheiden työjärjestyksestä työpisteittäin, yrityksen toimintamallia noudattaen.
Valmistuksen työohjeet	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none"> • tekee esiheloituksen työohjeet • tekee pohjajoustomateriaalien kiinnityksen ohjeen • tekee työohjeet pehmustuksen leikkaajille, kuten vahtomuovin leikkuusuunnitelman sekä työohjeet liimaajille • tekee kankaan leikkuusuunnitelman • tekee työohjeet tai ompelukuvat ompelijoille • tekee työohjeet päällystäjille.
TAI	
Tutkinnon suorittaja osaa digitoida eri työvaiheiden kaavat tietokoneelle.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Tietotekniikan käyttö materiaalien leikkaamisessa	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none"> • digitoi materiaalien kaavat tietokoneavusteista leikkaamista varten ja mallin valmistusta varten.
Tutkinnon suorittaja osaa määrittellä mallituotteen materiaalmäärät ja materiaalikustannukset.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Materiaalin kulutus	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none"> • laskee huonekaluun tarvittavan materiaalin määrän • selvittää materiaalin laadun, pintastruktuurin, kuosin ja mallin vaikutukset leikkuusuunnitelmiin ja materiaalin kulutukseen • vertailee kahden erilaisen materiaalin käytettävän määrän eroja saman huonekalun verhoilussa.

Materiaalien kustannusarvio	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • laskee materiaalikustannukset tehden hintavertailuja • selvittää yrityksen olemassa olevien koneiden, laitteiden ja työtilojen mahdollisuudet valittujen materiaalien laadukkaaseen työstämiseen.
-----------------------------	--

Ammattitaidon osoittamistavat

Tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa tekemällä teollisuudessa valmistettavan mallihuonekalun työohjeet ja kaavat tuotannon tarvittaviin työpisteisiin joko digitoimalla tai muilla kyseisen tuotantolaitoksen toimintatavoilla. Lisäksi tutkinnon suorittaja laskee mallihuonekalun materiaalien ja materiaalikustannukset.

Alan asiantuntijat arvioivat tutkinnon suorittajan toiminnan suhteessa tutkinnon osan ammattitaitovaatimukseen sekä arvioinnin kohteisiin ja kriteereihin ottaen huomioon hänelle laaditun tutkinnon suorittamista koskevan suunnitelman. Arvioinnit kirjataan arviointilomakkeille.

Tutkinnon suorittaja voi mahdollisesti täydentää tutkintosuorituksiaan työn suunnitteluvaiheeseen liittyvillä, sen aikana itse tuottamallaan perustelluilla muilla dokumenteilla, jotka arvioituna liitetään arviointiaineistoon.

3.6 Työssäoppimisen ohjaaminen

Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon osan ammattitaitovaatimukset ovat:

Tutkinnon suorittaja osaa

- suunnitella ja toteuttaa työssäoppimisprosessin.

Arviointi (arvioinnin kohteet ja kriteerit)

Tutkinnon suorittaja osaa suunnitella ja toteuttaa työssäoppimisprosessin.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Työtehtävän vaatiman osaamisen tunnistaminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • selvittää toiselle työntekijälle työkokonaisuuden ja sen yhteydet muuhun työpaikan kokonaisuuteen • selvittää oppijalle työtehtävässä tarvittavan osaamisen • kertoo oppijalle työtehtävän ja siihen liittyvän osaamisen kehittämisen suuntaviivoja lähitulevaisuudessa.

<p>Nykyisen osaamisen ja oppimistarpeen tunnistaminen</p>	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • arvioi oppijan ammatillista osaamista ja kehittymistarpeita suhteessa työtehtäviin ja yrityksen toimintaan • keskustelelee oppijan kanssa hänen ammatillisesta osaamisestaan ja näkemyksestään kehittymistarpeista.
<p>Työssäoppimisprosessien organisointi</p>	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • suunnittelee oppijan ammatillista kasvua tukevan oppimisprosessin ja siihen liittyvät työtehtävät • sopii työssäoppimiseen liittyvästä yhteistyöstä ja organisoinnista, vastuista ja velvollisuuksista yhteistyötahojen kanssa • valitsee oppijalle sopivia työssäoppimisen muotoja yhdessä hänen kanssaan • tekee konkreettisen, toteutettavissa olevan oppimissuunnitelman • opastaa toisia perehdyttäjiä ja työnopastajia erilaisten oppimistilanteiden suunnittelussa • tiedottaa organisaatiossaan työssäoppimiseen liittyvistä järjestelyistä ja toimenpiteistä • toimii vuorovaikutuksessa oman työpaikkansa esimiesten ja toisten työssäoppimisen ohjaajien kanssa.
<p>Työssäoppimiseen liittyvän lainsäädännön hallitseminen</p>	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • noudattaa työssäoppimiseen liittyvää, esim. ammatillista koulutusta ja työsuojelua koskevaa lainsäädäntöä • opastaa oppijan perehdyttäjiä ja työnopastajia noudattamaan em. lainsäädäntöä • noudattaa työnantajaa ja työntekijöitä koskevaa lainsäädäntöä.
<p>Työssäoppimisen ohjaajana toimiminen</p>	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • opastaa ja kouluttaa perehdyttäjiä ja työnopastajia erilaisten oppimistilanteiden suunnittelussa sekä opetusmenetelmien valinnassa • käyttää ohjauksellisia menetelmiä työssäoppimisen tukena • luo ohjaustilanteisiin myönteisen ja luottamuksellisen ilmapiirin myös hankaliksi koetuissa oppimistilanteissa • ottaa ohjauksessa huomioon oppijoiden erilaisuuden ja heidän erilaiset oppimistyylynsä.
<p>Työssäoppimisen arviointi</p>	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • arvioi yhdessä oppijan esimiehen kanssa oppijan osaamista laadullisin, työn luonteeseen sopivin menetelmin • laatii joustavan ja toteuttamiskelpoisen suunnitelman osaamisen jatkokehittämistä varten • kiittää oppijaa edistymisestä ja kannustaa jatkuvaan oppimiseen.

<p>Oman työn ja toiminnan laadun kehittäminen</p>	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • arvioi realistisesti ohjaus- ja kouluttamisosaamistaan ja kantaa vastuuta taitojensa ylläpitämisestä ja kehittämisestä • toimii työolainsäädännön ja alan työehtosopimuksen mukaisesti • seuraa aktiivisesti omien toimintaprosessiensa laatua ja ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin • ottaa avoimesti ja arvioiden vastaan saamaansa palautetta työssäoppimisen ohjaajana toimimisestaan • käyttää erilaisia lähteitä hankkiakseen monipuolista työssäoppimiseen liittyvää tietoa • soveltaa ja muokkaa hankkimaansa tietoa ja välittää sitä eri sidosryhmien käyttöön.
---	--

Ammattitaidon osoittamistavat

Tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa toimiessaan työssäoppimisen ohjaajana omassa työyksikössään tai yrityksessään. Tutkinnon osan tutkintotilaisuudet ovat laajoja toiminnallisia kokonaisuuksia, joissa tutkinnon suorittaja osoittaa ammattitaitonsa.

Alan asiantuntijat arvioivat tutkinnon suorittajan toiminnan suhteessa tutkinnon osan ammattitaitovaatimuksiin sekä arvioinnin kohteisiin ja kriteereihin ottaen huomioon hänelle laaditun tutkinnon suorittamista koskevan suunnitelman. Arvioinnit kirjataan arviointilomakkeille.

Tutkinnon suorittaja voi mahdollisesti täydentää tutkintosuorituksiaan työn suunnitteluvaiheeseen liittyvillä, sen aikana itse tuottamallaan perustelluilla muilla dokumenteilla, jotka arvioituna liitetään arviointiaineistoon.

3.7 Tutkinnon osa ammatti- tai erikoisammattitutkinnosta

Verhoilijamestarin erikoisammattitutkintoon voidaan sisällyttää perustellusti yksi valinnainen tutkinnon osa tästä tutkinnosta tai jostain muusta ammatti- tai erikoisammattitutkinnosta.

Koulutuksen järjestäjällä tulee olla voimassa oleva ko. näyttötutkinnon järjestämissopimus, tai koulutuksen järjestäjä voi ostaa näyttötutkintotilaisuudet sellaiselta tutkinnon järjestäjältä, jolla on näyttötutkinnon järjestämissopimus ko. tutkintoon.

Todistuksen kyseisen osan suorittamisesta antaa aina ko. ammatti- tai erikoisammattitutkinnosta vastaava tutkintotoimikunta. Verhoilualan tutkintotoimikunta hyväksyy kyseisen tutkinnon osan osaksi verhoilijamestarin erikoisammattitutkintoa todistuksen perusteella.

Painettu
ISBN 978-952-13-4985-0
ISSN 1798-887X

Verkkajulkaisu
ISBN 978-952-13-4986-7
ISSN 1798-8888

Opetushallitus on hyväksynyt nämä näyttötutkinnon perusteet ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain nojalla.

Näyttötutkinnot ovat erityisesti aikuisväestöä varten suunniteltu ja kehitetty tutkinnon suorittamistapa.

Näyttötutkintojen suunnittelu ja toteuttaminen perustuvat opetusalan ja työelämän asiantuntijoiden tiiviiseen yhteistyöhön.

Opetushallitus
www.oph.fi
www.oph.fi/nayttotutkinnot
www.oph.fi/nayttotutkintojen_perusteet